

DIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

Kraków, dnia 24 kwietnia 1934 r.

TREŚĆ:

Pozycja.	Str.
38. Postanowienie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o częściowej zmianie postanowienia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 6 grudnia 1932 r. w sprawie organizacji roku szkolnego w państwowych szkołach zawodowych	94
39. Zbiórka na „Dar Narodowy 3 Maja“	94
40. Ogłoszenie terminów zamknięcia szkół prywatnych	95
41. Propaganda przeciwjaglicza	96
42. Zmiana wzoru umów z pracownikami kontraktowymi	98
43. Godziny przyjęć w Biurze Personalnym Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego	99
44. Wynagrodzenie członków maturalnych Komisji egzaminacyjnych	99
45. Egzaminy wstępne do klasy I. szkół średnich ogólnokształcących	100
46. Podział rejonów wizytacyjnych w szkolnictwie zawodowym od 1 marca 1934 r. 101	101
47. Konkursy	105
48. Komunikaty	106
49. Dział nieurzędowy:	
Realizacja nauczania powszechnego w Okręgu Szkolnym Krakowskim	110

POSTANOWIENIE**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego**

z dnia 7 marca 1934 r. Nr. III. Rol. 899/34.

o częściowej zmianie postanowienia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 6 grudnia 1932 r. w sprawie organizacji roku szkolnego w państwowych szkołach zawodowych.

Postanowienie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 6 grudnia 1932 r. w sprawie organizacji roku szkolnego w państwowych szkołach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. 1932 r., Nr. 9, poz. 110), zmieniam następująco:

1) w punkcie 4-ym cytowanego postanowienia skreśla się wyrazy:

„Z wyjątkiem szkół ogrodniczych średnich i niższych“.

2) dodaje się nowy piąty punkt o następującej treści: „5) szkół ogrodniczych średnich i niższych wszelkich typów“.

Podsekretarz Stanu:

(—) *Kazimierz Pieracki.***39.**

Nr. O. 7290/34.

Kraków, dnia 3 kwietnia 1934 r.

Do**Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych i Inspektorów szkolnych w Okręgu w sprawie****zbiórki na „Daru Narodowy 3 Maja“.**

Zawiadamiam, że P. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dnia 27 marca 1934 r. Nr. I. Pol. 822/34 zezwolił na urządzenie w szkołach zbiórki na rzecz „Daru Narodowego 3-go Maja“ w czasie od dnia 2 maja do 5 maja 1934 r. Zbiórkę powyższą organizuje: Towarzystwo Szkoły Ludowej na terenie Województwa Krakowskiego, zaś Polska Macierz Szkolna na terenie Województwa Kieleckiego.

Zaznaczam, że zbiórka ta winna mieć charakter najzupełniej dobrowolny, a datki — zgodnie z ustępem trzecim okólnika Nr. 3 z dnia 8 stycznia 1934 r. (I. Pol. 4235/33), ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum w Nr. 1, poz. 7 z roku 1934 w sprawie składek w szkołach — nie powinny przekraczać opłat groszowych.

Kurator Okręgu Szkolnego: *M. B. Godecki* w. r.

Nr. O. 7288/34.

Kraków, dnia 3 kwietnia 1934 r.

Do**Dyrekcji prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych i Inspektorów szkolnych w Okręgu
w sprawie****ogłoszeń terminów zamknięcia szkół prywatnych.**

W związku z zapytaniem, jak należy postępować przy ogłaszaniu terminów zamknięcia szkół prywatnych, przewidzianych w paragrafie 23 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 7 czerwca 1932 r., ogłoszonego w Dz. Urz. Kuratorjum w Nr. 7, poz. 107 z roku 1932, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego okólnikiem Nr. 43 z dnia 29 marca 1934 r. (II. P. 10295/33) wyjaśniło, co następuje:

Obowiązek podania wspomnianego terminu do wiadomości publicznej ustalony został w interesie młodzieży szkolnej i ich rodziców, wobec czego forma ogłoszeń nie może mieć wpływu na ważność samego orzeczenia o zamknięciu szkoły.

Z powyższego wynika, iż Kuratorjum nie jest skrepowane formą podania tej decyzji do wiadomości publicznej, byle w miarę miejscowych warunków wiadomość ta dotarła istotnie do osób interesowanych.

Wskazaniem jednak jest przede wszystkim, ażeby ogłoszenia o terminach zamknięcia ogłaszano w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum Okręgu Szkolnego, oraz, aby były one ogłaszane w odpowiedniej formie przez właściciela względnie kierownika na tablicy ogłoszeń danej szkoły.

Ponadto jest wskazane podanie ogłoszenia do wiadomości ogółu za pośrednictwem prasy miejscowej, ewentualnie zająć może potrzeba wykorzystania innych środków wynikających z warunków i zwyczajów miejscowych.

W tych wypadkach należy kierować się zasadą, aby użyć sposobu najodpowiedniejszego ze względu na okoliczności, tak, aby nie miało się wątpliwości, iż ogłoszenie doszło do wiadomości osób interesowanych.

Kurator Okręgu Szkolnego: *M. B. Godecki* w. r.

41.

Nr. O. 7204/34.

Kraków, dnia 3 kwietnia 1934 r.

Do

**Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących,
zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych i Inspektorów szkol-
nych w Okręgu w sprawie
propagandy przeciwjagliczej.**

Na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 20 marca 1934 r. Nr. I. WF. 931/34 podaje do wiadomości treść poniżej umieszczonego zarządzenia Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 2 marca 1934 r. Nr. Zn. 228/34 w sprawie propagandy przeciwjagliczej.

Zechcą PP. Inspektorowie i Dyrekcje zwrócić na nie uwagę lekarzy szkolnych i polecić im współdziałanie z władzami sanitarnymi w przeciwjagliczej akcji uświadamiająco-propagandowej.

Zwracam uwagę na broszurę Dr. Zacherta p. t. „Jaglica“, poleconą do bibliotek szkolnych przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego komunikatem z r. 1931 (Dz. Urz. Nr. 4—5, poz. 56).

Kurator Okręgu Szkolnego: *M. B. Godecki* w. r.

„Ministerstwo Opieki Społecznej.

Nr. Zn. 228/34.

Warszawa, dnia 2 marca 1934 r.

Propaganda przeciwjaglicza.

Do

Panów Wojewodów i Pana Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W walce z jaglicą obok akcji leczniczej i leczniczo-zapobiegawczej winna być prowadzona systematyczna i należyście zorganizowana akcja uświadamiająco-propagandowa.

Do prowadzenia tej akcji powołane są wszystkie instytucje lecznicze i leczniczo-zapobiegawcze, w pierwszym rzędzie przychodnie przeciwjaglicze, a następnie instytucje, zajmujące się szerzeniem zasad higieny, jak np. szkoły, zakłady opiekuńcze, związki oświatowe i t. p. oraz organa sanitarne.

Akcja propagandowa polega:

- 1) na wywieszaniu plakatów propagandowych przeciwjagliczych w poczekalniach i innych pomieszczeniach, dostępnych dla szerszej publiczności,
- 2) na rozdawaniu popularnych broszur i ulotek o jaglicy lub na udostępnieniu ludności zaopatrywania się w nie,

3) na urządzaniu pogadarek i odczytów o jaglicy.

W tym celu z inicjatywy i przy poparciu Ministerstwa Opieki Społecznej zostały opracowane i wydane następujące pomoce propagandowe:

1) Plakat propagandowy p. t. „Jaglica“ w opracowaniu Dr. K. Zacherta (wydanie Polskiego T-wa Higjenicznego r. 1934. Cena za szt. 50 gr, za sto sztuk 40 zł).

Na plakacie tym w barwnych rysunkach przedstawione są warunki zakażenia się jaglicą i jej szerzenia się oraz wskazane postępowanie, chroniące przed tą chorobą.

2) Broszurka popularna p. t. „Jaglica“ (w opracowaniu Dr. K. Zacherta) wydanie Państwowej Szkoły Higjeny r. 1930, z rysunkami w tekście. Cena 20 gr za sztukę, za sto sztuk 12 zł).

Broszura zawiera krótkie pouczenia o istocie jaglicy i jej skutkach, o przyczynach szerzenia się i sposobach zapobiegania zakażeniu się tą chorobą, upomnienia dla chorych jaglicznych oraz przepisy prawne, dotyczące zwalczania jaglicy.

Z tych względów Ministerstwo Opieki Społecznej uznaje powyższą broszurę za nadającą się do rozpowszechnienia w myśl art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. Urz. R. P. Nr. 36, poz. 333) o zwalczaniu jaglicy.

Plakaty i broszury są do nabycia w Polskiem T-wie Higjenicznem, Warszawa, ul. Karowa 31.

3) Film p. t. „Zapobieganie jaglicy“ w opracowaniu Dr. K. Zacherta i Dr. L. Rostkowskiego, składający się z 70 przeźroczy na taśmie, wydany przez firmę „Ornak“ w Warszawie, ul. Polna 74. Cena za taśmę 5 zł. Film ten nadaje się do ilustrowania pogadarek i odczytów popularnych o jaglicy.

Zawiadamiając o powyższem, Ministerstwo Opieki Społecznej prosi Pana Wojewodę o zalecenie właściwym urządóm oraz zainteresowanym instytucjom i organizacjom, aby stałe były zaopatrzone w wymienione wyżej wydawnictwa, niezbędne do prowadzenia systematycznej akcji uświadamiającej w zakresie zwalczania jaglicy. Zaznacza się przytem, że koszty, związane z prowadzeniem akcji propagandowej przeciwjagliczej, winny być pokrywane przez właściwe instytucje i organizacje.

Jednocześnie powiadamia się, że poprzednie zarządzenia w sprawie propagandy przeciwjagliczej: Nr. Z. Z. 6981/26 z dnia 5 czerwca 1926 r., L. Z. Z. 9673/26 z dnia 20 października 1926 r., L. Z. Z. 5056/28 z dnia 31 sierpnia 1928 r. i L. Z. Z. 7983/30 z dnia 30 grudnia 1930 r. obecnie są nieaktualne.

Dyrektor Departamentu
(—) Dr. J. A d a m s k i“.

Nr. BP. 2736/34.

Kraków, dnia 5 kwietnia 1934 r.

Do

**Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych i Inspektorów szkolnych w Okręgu
w sprawie
zmiany wzorów umów z pracownikami kontraktowymi.**

Zawiadamiam, że Ministerstwo W. R. i O. P. okólnikiem Nr. 5 z dnia 12 stycznia 1934 r. Nr. BP. 1704/34, wydanym na podstawie okólnika Nr. 2 Prezydium Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 1934 r. Nr. 48-11/14 i w związku z zarządzeniem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 18 listopada 1933 r. Nr. BP. 17405/33 w sprawie wypowiedzenia i zmiany umów z pracownikami kontraktowymi, wyjaśniło, co następuje:

Treść punktu 2 nowych umów, zawieranych od 1 lutego 1934 r. z pracownikami kontraktowymi (z wyjątkiem nauczycieli) według wzorów, ustalonych okólnikiem Ministra W. R. i O. P. z dnia 12 listopada 1930 r. (Nr. I. Prez. 6840/30 w sprawie zmiany wzoru umów z pracownikami kontraktowymi, Dz. Urz. Min. Nr. 11, poz. 174), winna być następująca:

„Pan otrzymywać będzie miesięcznie ze Skarbu Państwa wynagrodzenie równe (słownie:) grupie uposażenia zasadniczego funkcjonariuszów państwowych (wraz z dodatkiem lokalnym w kwocie (słownie:) złotych i zasiłkiem wyrównawczym w kwocie (słownie:) złotych.

Wynagrodzenie powyższe wypłacane będzie przez cały czas trwania umowy w dniu każdego miesiąca kalendarzowego. Wszelkie zmiany uposażenia (uposażenia zasadniczego, dodatku lokalnego i zasiłku wyrównawczego) funkcjonariuszów państwowych stosują się bez potrzeby zmiany umowy do wynagrodzenia, określonego w ust. 1.

W razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym, oraz w razie przeniesienia na nowe miejsce służbowe będą Pan przysługiwały należności według norm, obowiązujących dla funkcjonariuszów państwowych w grupie uposażenia“.

Jak widać z powyższego pkt. 2 umów spisanych w/g wzoru B. nie będzie zawierał ustępu, dotyczącego wynagrodzenia za pełnienie służby w niedzielę lub święta.

Powyższe podaję do wiadomości i stosowania przy zawieraniu umów z pracownikami kontraktowymi z wyjątkiem nauczycieli.

Kurator Okręgu Szkolnego: *M. B. Godecki* w. r.

43.

Nr. BP. 16528/34.

Kraków, dnia 11 kwietnia 1934 r.

Do

Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych i Inspektorów szkolnych w Okręgu w sprawie

godzin przyjęć w Biurze Personalnym Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego.

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 marca 1934 r. Nr. BP. 7572/34, dotyczącego czasu przyjmowania interesantów, ograniczam dni przyjęć w Biurze Personalnym do trzech w tygodniu, tj. wtorki, środy i piątki, w godzinach od 12 do 13-tej.

Jednocześnie przypominam, że moje dni przyjęć są następujące: wtorki i piątki od 12 do 14-tej.

W inne dni oraz w innych godzinach interesanci nie będą przyjmowani. Powyższe należy podać do wiadomości nauczycielstwa.

Kurator Okręgu Szkolnego: *M. B. Godecki* w. r.

44.

Nr. II. 6360/34.

Kraków, dnia 21 marca 1934 r.

Do

Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących w Okręgu w sprawie

wynagrodzenia członków maturalnych komisji egzaminacyjnych.

Zawiadamiam, że Ministerstwo W. R. i O. P. okólnikiem Nr. 33 z dnia 13 marca 1934 r. Nr. II. S. 1480/34 zmieniło punkt 1, 2 i 6 okólnika z dnia 9 stycznia 1932 r. Nr. II. S. 22099/31 (Dz. Urz. K. O. S. K. Nr. 1 z 1932 r., poz. 15) i nadało im następujące brzmienie:

1. za każdą godzinę pracy przy egzaminach piśmiennych, ustnych lub na posiedzeniu komisji — wynagrodzenie w wysokości 2.50 zł,

2. za przeglądanie i poprawianie prac piśmiennych:

- a) z języka polskiego (także i innego języka nauczania szkoły), historii i matematyki przewodniczący i nauczyciel-egzaminator — 1 zł,
- b) z fizyki i języka łacińskiego — przewodniczący i nauczyciel-egzaminator — 0.75 zł,
- c) z języka obcego — przewodniczący i nauczyciel-egzaminator — 0.50 zł.

3. Woźni — o ile są zatrudnieni poza obowiązkowymi godzinami — w szkołach średnich ogólnokształcących przy odbywaniu egzaminów dojrzałości otrzymują za każdą godzinę 0.50 zł.

Kurator Okręgu Szkolnego: *M. B. Godecki* w. r.

45.

Nr. II. 8012/34.

Kraków, dnia 9 kwietnia 1934 r.

Do

Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli oraz Panów Inspektorów szkolnych w Okręgu w sprawie

egzaminów wstępnych do klasy I-szej.

Zwracam uwagę na postanowienia okólnika tut. z 21/III. 1934 r. Nr. II. 5678/34 (Dz. Urz. Kur. O. S. Krak. Nr. 3 z 1934 r., poz. 34, p. 1) i zarządzam, by w bieżącym roku szkolnym Dyrekcje szkół przestrzegały następujących zasad przy przyjmowaniu kandydatów do klasy I-szej w/ nowego ustroju:

1) podania o dopuszczenie do egzaminu wstępnego do kl. I-szej należy przyjmować do dnia 30 m a j a.

2) egzaminy pisemne winny odbyć się dn. 15 c z e r w c a popołudniu, a ustne 16 c z e r w c a,

3) w miejscowościach, gdzie jest kilka szkół średnich, w których odbywać się będą egzaminy wstępne do kl. I-szej, winni Dyrektorzy szkół ustalić wspólne tematy pisemne dla wszystkich przedmiotów, wchodzących w skład egzaminów pisemnych do kl. I-szej, oraz uzgodnić wymagania przy ustnych.

Kurator Okręgu Szkolnego: *M. B. Godecki* w. r.

Podział rejonów wizytacyjnych w szkolnictwie zawodowym.

z ważnością od dnia 1 marca 1934 r.

Ludwik Miskiy, naczelnik Wydziału.

1) Państw. Szkoła Stolarska w Kalwarji Zebrzydowskiej; 2) Szkoła Zawodowa Żeńska Stow. „Samopomoc” w Sandomierzu; 3) Szkoła Przemysłu Ludowego Sejmiku Częstochowskiego w Częstochowie; 4) Publ. Szkoła Doksztalająca Zawodowa rzemiosł artystycznych Nr. VIII w Krakowie; 5) Publ. Szkoła Dokszt. Zawod. w Kalwarji Zebrzydowskiej; 6) Publ. Szkoła Dokszt. Zawod. w Ropczycach.

Inż. Dr. Michał Affanasowicz, p. o. wizytatora szkół.

a) Szkoły techniczne: 1) Państw. Szkoła Górnicza i Hutnicza im. St. Staszica w Dąbrowie Górniczej; 2) Państw. Szkoła Przemysłowa im. St. Staszica w Krakowie; 3) Średnia Szkoła Techniczna Kolejowa w Radomiu; 4) Średnia Szkoła Chemiczno-Garbarska Tow. Popierania Wiedzy Chemiczno-Garbarskiej w Radomiu.

b) Szkoły rzemieślniczo-przemysłowe: 1) Szkoła Rzemieślniczo-Przem. Towarzystwa Rzemieślniczo-Okręgowego w Częstochowie; 2) Szkoła Rzemiosł dla Żydów Gminy Żydowskiej w Częstochowie; 3) Szkoła Rzemiosł Tow. Rzemiosł w Krakowie; 4) Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa w Maczkach; 5) Państw. Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa w Olkuszu; 6) Salezjańska Szkoła Rzemiosł w Oświęcimiu; 7) Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa w Sosnowcu; 8) Państw. Szkoła Przemysłu Drzewnego w Zakopanem; 9) Męska Szkoła Rzemieślnicza Tow. Wychowawczo-Oświatowego „Przyszłość” w Zawichoście; 10) Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa P. M. S. w Zawierciu.

c) Szkoły mistrzów: 1) Szkoła Przemysłowa Mistrzów Maszynowych przy Państwowej Szkole Przemysłowej w Krakowie; 2) Państwowa Szkoła Majstrów Budowlanych przy Państw. Szkole Przemysłowej w Krakowie.

d) Kursy Techniczne: 1) Kursy Techniczne T. K. T. w Dąbrowie Górniczej; 2) Kursy Techniczne T. K. T. w Radomiu; 3) Kursy Tow. Popierania Szkolnictwa Zawodowego w Zagłębiu w Sosnowcu.

e) Kursy prywatne samochodowe.

Inż. Jerzy Grabowski, p. o. wizytatora szkół.

a) Szkoły agrotechniczne: 1) Państw. Wyższa Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie; 2) Państw. Średnia Szkoła Rolnicza w Czernichowie; 3) 3-letnia Pryw. Średnia Koedukacyjna Szkoła Ogrodnicza w Białej.

b) Ludowe niższe szkoły rolnicze i ogrodnicze: 1) Tarnów, Państwowa Szkoła Ogrodnicza; 2) Pilzno, Państwowa Szkoła Rolnicza; 3) Bachowice, Ludowa Żeńska Szkoła Rolnicza im. Ks. Dr. Fr. Golby; 4) Chwałowice, Męska Szkoła Rolnicza; 5) Imbramowice, Niższa Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego dla dziewcząt; 6) Koziegłowy, Żeńska Szkoła Rolnicza; 7) Łodygowice, Żeńska Szkoła Rolnicza; 8) Łososina Górna, Męska Szkoła Rolnicza im. Marsz. J. Piłsudskiego; 9) Łyszkowice, Ludowa Szkoła Rolnicza Żeńska; 10) Mokoszyn, Ludowa Szkoła Rolnicza Żeńska; 11) Podegrodzie, Żeńska Szkoła Rolnicza; 12) Radzice, Żeńska Szkoła Rolnicza; 13) Rożnice, Męska Szkoła Rolnicza; 14) Szynwałd, Ludowa Szkoła Rolnicza Żeńska; 15) Trzyciąż, Ludowa Szkoła Rolnicza Sejmiku Olkuskiego; 16) Wacyn, Ludowa Szkoła Rolnicza; 17) Zwoleń, Ludowa Szkoła Rolnicza Męska.

c) dokształcające: 1) Publiczna Szkoła Dokształcająca Zawodowa dla ogrodników Nr. 24 w Krakowie.

Inż. Juliusz Kuźniak, p. o. wizytatora szkół.

Szkoły dokształcające zawodowe: 1) Andrychów; 2) Biała Nr. 1 ogólna; 3) Biała Nr. 4 metalowo-drzewna; 4) Bochnia; 5) Brzesko; 6) Brzeszcze; 7) Dąbrowa k. Tarnowa; 8) Dębica; 9) Jaworzno; 10) Jordanów; 11) Kęty; 12) Kraków Nr. I. dla blacharzy i instalatorów; 13) Kraków Nr. II. dla krawców; 14) Kraków Nr. III. dla krawców; 15) Kraków Nr. VI. dla ślusarstwa maszynowego; 16) Kraków Nr. VII. dla ślusarstwa budowlanego; 17) Kraków Nr. IX. dla rzemioł budowlanych; 18) Kraków Nr. XI. dla stolarzy; 19) Kraków Nr. XIII. dla elektromonterów; 20) Kraków, Nr. XV. dla przemysłu graficznego; 21) Kraków, Nr. XXIII. dla kuśnierzy; 22) Krzeszowice; 23) Łodygowice; 24) Maków Podhalański; 25) Myślenice; 26) Niepołomice; 27) Nowy Targ; 28) Oświęcim; 29) Piaski Wielkie; 30) Pilzno; 31) Rabka; 32) Siersza Wodna; 33) Skawina; 34) Sucha; 35) Szczakowa; 36) Szczucin; 37) Tarnów Nr. 1 metalowo-drzewna; 38) Tarnów Nr. 2 ogólna; 39) Trzebinia; 40) Wadowice Nr. 1 przemysłowa męska; 41) Wieliczka Nr. 1 przemysłowa męska; 42) Zakopane; 43) Zator; 44) Żywiec; 45) Będzin Nr. 1 przemysłowa; 46) Czeladź; 47) Częstochowa Nr. 1 metalowo-drzewna; 48) Częstochowa Nr. 2 ogólna; 49) Częstochowa, dla żydów; 50) Dąbrowa Górnicza; 51) Jędrzejów; 52) Końskie; 53) Miechów; 54) Olkusz; 55) Poręba koło Zawiercia; 56) Sosnowiec Nr. 1 metalowo-drzewna; 57) Sosnowiec Nr. 2 ogólna; 58) Włoszczowa; 59) Wolbrom; 60) Zawiercie.

Inż. Karol Rudolphi, p. o. wizytatora szkół.

a) Szkoły rzemieślniczo-przemysłowe: 1) Państwowa Szkoła Ślusarska w Świątnikach Górnych; 2) Państwowa Szkoła Przemysłu Żelaznego w Sułkowicach; 3) Państwowa Szkoła Kołodziejsko-Kowalska w Grybowie; 4) Salezjańska Szkoła Rzemioł w Kielcach; 5) Salezjań-

ska Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa w Krakowie; 6) Prywatna Męska Szkoła Rzemiosł Żydowskiego Tow. Szkoły Ludowej i Średniej w Krakowie; 7) Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa przy Zakładach S. A. Wielkich Pieców i Zakł. Ostrowieckich w Ostrowcu Kieleckim; 8) Szkoła Rzemiosł Tow. „Powściągliwość i Praca“ w Pawlikowicach; 9) Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa im. Kilińskiego Towarzystwa Szkoły Rzemieślniczo-Przemysłowej w Radomiu; 10) Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Tow. Przyjaciół Szkoły Średniej w Skarżysku Kamiennej.

b) Szkoły dokształcające: 1) Biecz; 2) Chrzanów; 3) Gorlice; 4) Grybów; 5) Jasło Nr. 1 przem. męska; 6) Kraków Nr. IV. dla szewców; 7) Kraków Nr. V. dla fryzjerów; 8) Kraków Nr. XII. dla szoferów i mechaników; 9) Kraków Nr. XIV. dla spożywców; 10) Kraków Nr. XXV. Br. Albertów dla opuszczonych chłopców; 11) Limanowa; 12) Mielec; 13) Nowy Sącz Nr. 1 metalowo-drzewna; 14) Nowy Sącz Nr. 2 ogólna; 15) Stary Sącz; 16) Busko-Zdrój; 17) Kielce; 18) Ostrowiec Kielecki; 19) Pionki; 20) Radom Nr. 1 metalowo-drzewna; 21) Radom Nr. 2 ogólna; 22) Radom, dla żydów; 23) Sandomierz; 24) Skarżysko, Tow. Przyj. Szkoły Średn.; 25) Skarżysko, przy Fabryce Amunicji.

c) Kursy dokształcające: 1) Wojewódzkiego Instytutu Rzemieśln.-Przem. w Krakowie; 2) Wakacyjne dla terminatorów z okolic bezszkolnych.

Aniela Sowówna, p. o. wizytatora szkół.

a) Szkoły rzemieślniczo-przemysłowe żeńskie: I. Średnie: 1) Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska z Oddz. Sem. gosp. dom., kraw. i haftu w Krakowie; 2) Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska w Radomiu; 3) Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska w Sosnowcu; 4) Szkoła Zawodowa Żeńska im. Król. Jadwigi w Chmielniku Kieleckim; 5) Szkoła Przem.-Handlowa Żeńska Sióstr Zmartw. Pańskiego w Częstochowie; 6) Szkoła Średnia Zawodowa Żeńska im. św. Andrzeja w Krakowie; 7) Szkoła Zawodowa dla dziewcząt żydowskich „Ognisko Pracy“ w Krakowie; 8) Szkoła Przemysłowa Żeńska Tow. Szk. Lud. w Nowym Sączu; 9) Szkoła Średnia Zawodowa Żeńska Polsk. Mac. Szkoln. w Ostrowcu Kieleckim; 10) Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska Polsk. Mac. Szkoln. w Skałce; 11) Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska Stow. „Nauka i Praca“ w Suchedniowie; 12) Prywatna Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska Tow. Szk. Lud. w Szczakowie; 13) Szkoła Średnia Zawodowa Żeńska w Tarnowie; 14) Średnia Szkoła Przemysłowa Żeńska w Zawierciu.

II. Niższe: 1) Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska w Makowie Podhalańskim; 2) Niższa Szkoła Zawodowa Stow. „Dzieła Serca Jezusowego“ w Częstochowie; 3) Niższa Szkoła Zawodowa Żeńska Polsk. Mac. Szk. w Kielcach; 4) Szkoła Zawodowa Żeńska stow. „Nauka i Praca“ w Kli-

montowie; 5) Szkoła Zawodowa Żeńska „Strój” w Krakowie; 6) Niższa Szkoła Zawodowa Żeńska Pol. Katol. Tow. Opieki nad Dziewczętami w Radomiu; 7) Żeńska Szkoła Rzemioł im. Ks. Kan. Franc. Raczyńskiego w Sosnowcu; 8) Niższa Szkoła Zawodowa Żeńska w Stopnicy.

b) **Gospodarcze**: 1) Szkoła Hotelarska w Krakowie; 2) Seminarjum Gospodarcze Zgromadzenia Najśw. Serca Jezusowego w Zbylitowskiej Górze; 3) Miejska Szkoła Gospodarstwa Domowego w Krakowie; 4) Szkoła Gospodarcza żeńska im. Jenerałowej Hr. Jadwigi Zamojskiej Tow. Szk. Śred. w Sosnowcu; 5) Państwowa Szkoła Hotelarsko-Przemysłowa w Zakopanem; 6) Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska w Częstochowie; 7) Szkoła Gospodarczo-Rzemieślnicza Tow. „Samopomoc” w Marjówce Opoczyńskiej; 8) Prywatna Żydowska Średnia Szkoła Gospodarcza Żeńska Mgr. Emmy Epsteinówny w Tarnowie; 9) Jednoroczna Szkoła Domowej Pracy Kobiet Fundacji Zakładów Kórnickich w Zakopanem-Kuźnicach.

c) **Szkoły dokształ. zawodowe**: 1) Biała Nr. 2 żeńska przemysłowa; 2) Jasło Nr. 2 żeńska przemysłowa; 3) Kraków Nr. XVI. żeńska przemysłowa dla krawczyń i modniarek; 4) Kraków Nr. XVII. żeńska przemysłowa dla bieliźniarek; 5) Kraków Nr. XIX. żeńska handlowo-przemysłowa; 6) Tarnów Nr. 3 żeńska przemysłowa; 7) Wadowice Nr. 2 żeńska przemysłowa; 8) Wieliczka Nr. 2 żeńska przemysłowa; 9) Częstochowa Nr. 3 żeńska przemysłowa; 10) Częstochowa, Prywatna Szkoła Dokształc. Zawod. Żeńska Centr. Związku Rzem. Żydów; 11) Sosnowiec Nr. 3 żeńska przemysłowa.

Inż. Władysław Witkowski, wizytator szkół.

Licea handlowe: 1) Będzin, Liceum Handlowe Zgromadzenia Kupców w Będzinie; 2) Częstochowa, Liceum Handlowe Żeńskie SS. Zmartwychwstania Pańskiego; 3) Kraków, Instytut Administracyjno-Gospodarczy.

Szkoły Handlowe: Będzin, 3-kl. Szkoła Handlowa Żeńska Marji Bojarskiej; 2) Biała, Państwowa 4-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa; 3) Częstochowa, Szkoła Przemysłowo-Handlowa Żeńska S. S. Zmartwychwstania Pańskiego; 4) Częstochowa, 4-letnia Koeduk. Szkoła Handlowa Stow. Kupców Polskich; 5) Dąbrowa Górnicza, 3-kl. Szkoła Handlowa Żeńska Stow. Kupców Polskich w Dąbrowie Górniczej; 6) Jasło, 3-kl. Koeduk. Szkoła Handlowa Stow. Popierania Nauki Polsk. Handlu i Przemysłu w Jasle; 7) Kielce, 4-kl. Koeduk. Szkoła Handl. Stow. Kupców Polskich w Kielcach; 8) Kozienice, 3-kl. Koeduk. Szkoła Spółdz. Handlowa Tow. Popierania Wiedzy Spółdzielczej w Kozienicach; 9) Kraków, Szkoła Ekonomiczno-Handlowa (męska); 10) Kraków, Szkoła Ekonomiczno-Handlowa (żeńska); 11) Kraków, Prywatna Żydowska Koeduk. Średnia Szkoła Handlowa Stow. Żyd. absolw. WSH. w Krakowie; 12) Kraków, 2-letnia Szkoła Kupiecka Koeduk. Tow. Szkoły Kupieckiej w Krakowie; 13) Kraków, Pry-

watna Żeńska Szkoła Przysposobienia Kupieckiego K. Zimowskiego; 14) Kraków, Prywatna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego St. Nycza; 15) Kraków, Jedn. Koed. Szkoła Przysposobienia Kupieckiego M. Passakasa; 16) Niepołomice, Trzechletnia Koed. Miejska Szkoła Handlowa; 17) Nowy Sącz, 3-kl. Koed. Szkoła Handlowa; 18) Ostrowiec Kielecki, 3-kl. Szkoła Handlowa T. N. S. W.; 19) Pilica, 3-kl. Szkoła Handlowa Koedukacyjna Koła Polskiej Macierzy Szkolnej; 20) Radom, 4-letnia Szkoła Handlowa Męska Stow. Kupców Polskich; 21) Radom, 4-letn. Szkoła Handlowa Żeńska i Męska Stow. Kupców Polskich; 22) Skarżysko-Kamienna, 3-kl. Szkoła Handlowa Tow. Przyjaciół Szkoły Średniej; 23) Sosnowiec, 4-kl. Szkoła Handlowa Tomasza Płockiego; 24) Sosnowiec, Szkoła Handlowa Żeńska im. Król. Jadwigi; 25) Tarnów, Państwowa 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa; 26) Tarnów, Jednor. Koed. Szkoła Przysposobienia Kupieckiego H. Rauscha; 27) Zakopane, Pryw. Sanatoryjna Koed. Szkoła Handlowa im. bł. Ładysława z Gielniowa; 28) Zawiercie, Szkoła Handlowa Żeńska Wandy Karczewskiej.

Szkoły dokszta. handlowe:

Woj. Krakowskie: Biała, Kraków, XIX, XXII.

Woj. Kieleckie: Będzin.

Kursy handlowe prywatne.

47.

KONKURSY

z terminem czterotygodniowym od daty ukazania się niniejszego Nru Dziennika Urzędowego.

Inspektor szkolny w Białej ogłasza konkurs na stanowiska:

- 1) kierownika 4-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Kamesznicy,
- 2) kierownika 4-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Moszczanicy (ponowny konkurs).

Podania należy wносить do Inspektoratu szkolnego w Białej.

Inspektor szkolny w Wadowicach ogłasza konkurs na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych w następujących miejscowościach:

Powiat myślenicki:

- 1) w 3-kl. publicznej szkole powszechnej w Krzczonowie — mieszkanie służbowe o 2 pokojach i kuchni,
- 2) w 3-kl. publicznej szkole powszechnej w Skomielnie Białej — mieszkanie służbowe o 2 pokojach i kuchni.

P o w i a t w a d o w i c k i :

- 3) w 7-kl. publicznej szkole powszechnej w Choczni Dolnej — mieszkanie służbowe o 2 pokojach i kuchni,
- 4) w 4-kl. publicznej szkole powszechnej w Grzechyni,
- 5) w 4-kl. publicznej szkole powszechnej w Harbutowicach — mieszkanie służbowe o 2 pokojach i kuchni,
- 6) w 4-kl. publicznej szkole powszechnej w Łękawicy;
- 7) w 2-kl. publicznej szkole powszechnej w Skawcach — mieszkanie służbowe o 2 pokojach i kuchni,
- 8) w 6-kl. publicznej szkole powszechnej w Stryszowie — mieszkanie służbowe o 2 pokojach i kuchni,
- 9) w 4-kl. publicznej szkole powszechnej w Tłuczani — mieszkanie służbowe o 2 pokojach i kuchni.

Należyście udokumentowane podania należy wnosić drogą służbową do Inspektoratu szkolnego w Wadowicach.

48.

KOMUNIKATY.

W związku ze zbliżającym się sezonem wycieczkowym, a z tej racji i zorganizowaniem przez nauczycieli wycieczek do Warszawy, zawiadamia się, że przy Oddziale Warszawskim Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego zostało utworzone Biuro Turystyczne, które ma na celu:

- 1) Organizowanie i przyjmowanie wycieczek szkolnych, przyjeżdżających do Warszawy.
- 2) Dostarczenie wycieczkom szkolnym bezpłatnych, wykwalifikowanych przewodników.
- 3) Zamawianie kwater, schronisk, wyżywienia, autokarów i t. p.
- 4) Dostarczanie wycieczkom ulgowych biletów wstępu do zwiedzanych obiektów, ulgowych biletów tramwajowych, do teatrów, kin, na przejażdżki statkami i t. p.
- 5) Sprzedaż przewodników turystycznych po Polsce.
- 6) Udzielanie informacji co do podróżowania po Polsce, układanie marszrut wycieczkowych i t. p.

Organizacja ta od 27 lat propaguje ideę poznania swego kraju, czyni to jedynie z myślą dopomożenia młodzieży w racjonalnem zwiedzaniu Warszawy, a nie traktuje tego jako imprezy obliczonej na zysk.

Kursy krajoznawcze organizowane przez Kuratorium Okręgu Szkolnego Wileńskiego w czasie wakacyj letnich 1934 r.

1. Kurs krajoznawczy poznania Wilna. Program kursu obejmuje: Historję sztuki i kultury Wilna. Wiadomości z etnologji Wileńszczyzny. Rzut oka na

geografję i geologję Wileńszczyzny. Bogactwa naturalne Wileńszczyzny. Kurs odbędzie się w Wilnie, w czasie od 17 do 30 czerwca r. b. Mieszkanie i utrzymanie zapewnione w szkolnem schronisku wycieczkowem w Wilnie, ul. Dominikańska 3/5 za opłatą dziennie 3 zł, albo za cały kurs 40 zł.

2. Kurs żeglarski nad Naroczą (największe jezioro w Polsce). Grupa męska i żeńska w czasie od 2 do 22 lipca r. b. Dojazd do st. kol. Kobylniki, a następnie do miejsca kursu — 3 km. Program kursu obejmuje: codzienną gimnastykę, wiosłowanie na kajakach, pływanie, żeglarstwo i gry sportowe. — Zakwaterowanie i utrzymanie w szkolnem schronisku, za opłatą za cały kurs — 50 zł.

3. Wycieczka po województwach wileńskiem, nowogródzkim i białostockim w czasie od 2 sierpnia do 15 sierpnia r. b. Program zwiedzania obejmuje Wilno, Narocz, Troki, Druskieniki, Grodno, Augustów, Suwałki, Wigry, Nowogródek i Świteż. Koszta utrzymania, noclegi i zwiedzania wyniosą około 45 zł, przejazdu do Wilna po przez wszystkie miejscowości do Świteży — 20 zł, tak, że ogółem koszt wycieczki wyniesie około 65 zł. Punkt zborny dla wycieczki w dniu 2 sierpnia b. r. w Wilnie, w szkolnem schronisku wycieczkowem, ul. Dominikańska 3/5, a rozwiązanie wycieczki w dniu 14 sierpnia r. b. nad Świtezią.

Uwagi ogólne. W organizowanych kursach i wycieczce mogą brać udział nauczyciele ze wszystkich szkół z terenu całej Rzeczypospolitej. Prócz opłat poprzednio przy każdym kursie wymienionych, każdy z uczestników (czek) obowiązany jest wpłacić tytułem wpisowego — 15 zł (piętnaście złotych).

Zgłoszenia na kurs należy przesyłać w terminie do 3 czerwca r. b. do Komisji Wycieczkowej Kuratorium Okręgu Szkolnego Wileńskiego w Wilnie, ul. Wolana 10. Do zgłoszenia należy dołączyć znaczek pocztowy za 30 gr na odpowiedź i dowód wpłacenia wpisowego, bez czego zgłoszenie nie będzie rozpatrywane i pozostanie bez odpowiedzi. Wpłaty należy uskuteczniać tyłko przez P. K. O. na Nr. 60150, konto Komisji Wycieczkowej Kuratorium O. S. Will. Wpisowe oraz opłaty mogą być wnoszone częściami, w dowolnych ratach z tem, aby całość była wniesiona — wpisowe do 3. VI. 1934 r., a inne opłaty nie później niż pierwszego dnia kursu (wycieczki).

Każdy z uczestników (czek) przed 15 czerwca r. b. otrzyma kartę przyjęcia na kurs (wycieczkę), na podstawie której otrzyma od najbliższej Komendy W. F. i P. W. zlecenie na przejazd, uprawniające do przejazdu według taryfy wojskowej (około 20% normalnej opłaty) na kurs (wycieczkę) i powrót do miejsca zamieszkania.

W związku z nadchodzącym okresem wycieczkowym — na prośbę Komisarza miasta Gdyni — Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dnia 12 marca 1934 r. Nr. I. Pol. 4269/33 podało do wiadomości, że celem uniknięcia wszelkich trudności, Dyrekcje i Kierownictwa szkół winny w sprawie organizowanych do Gdyni wycieczek porozumiewać się uprzednio pisemnie z Referatem Turystycznym Komisarjatu Rządu w Gdyni, podając proponowany termin przyjazdu wycieczek, ilość uczestników, czas pobytu i inne dane niezbędne dla należytego zorganizowania opieki nad wycieczkami.

Kolonja Lecznicza Dziecięca im. Dr. Med. Rektora J. Brudzińskiego przy Źdroju w Busku uruchamia w roku bieżącym; z dniem 1 maja prowadzone corocznie (od 1920 r.) Kolonje sezonowe lecznicze dla dzieci na Górcę, w Busku-Źdroju.

Kolonje sezonowe mieszczą się w 6-ciu pawilonach specjalnych. Kolonje korzystają, bez dopłat, ze wszystkich urządzeń leczniczych sanatoriumu, a mianowicie pracowni roentgenologicznej, klinicznej, apteki, diatermiji i t. p.

Przy przyjmowaniu dzieci obowiązują następujące warunki:

I. **Wiek dzieci.** Na kolonje przyjmowane są wyłącznie dzieci od lat 6 do 14. Najkrótszy okres leczenia — 6 tygodni.

II. **Rodzaje schorzeń.** (Przyjmowane są dzieci, dotknięte następującymi schorzeniami: gruźlica chirurgiczna w lżejszym stopniu, kości, stawów, gruczołów i skóry (gruźlicze schorzenia stawów większych leczone są w sanatorium wzgl. półsanatorium), anemja, reumatyzmy w lżejszych postaciach (cięższe tylko w sanatorium), skazy ustrojowe jak: neuro-artretyczna, limfatyczna, kurczowa, obarczenia dziedziczne, oraz inne lżejsze przewlekłe schorzenia wieku dziecięcego.

Dzieci z chorobami pasożytniczymi (świerzb, parch, wszawica) przyjmowane nie będą.

Dzieci chore zaraźliwie, oraz te, u których stwierdzoną zostanie jaglica, — nie będą przyjmowane.

III. **Leczenie i opieka:** Kolonja daje dzieciom stałą opiekę lekarzy specjalistów, leczenie kąpielami siarczano-słonecznymi, mułowymi, okładami, naświetlaniami i t. p., opiekę pielęgniarsko-wychowawczą i dobre odżywianie.

W wypadkach schorzeń cięższych dzieci przenoszone są do sanatorium stałego, opłacając stawki obowiązujące w sanatorium, względnie w półsanatorium.

IV. **Opłaty:** Opłata za całkowite utrzymanie, kąpiele, opiekę lekarską i wszelkie zabiegi, opiekę pielęgniarską i wychowawczą — wynosi 3.— zł dziennie od 1-go dziecka. Członkowie Stowarzyszenia, posiadający prawo do ulgowego leczenia, opłacają za 1 dziecko zł 2.75 dziennie.

Opłata winna być wnoszona za miesiąc zgóry.

Funkcjonariuszom państwowym przysługuje prawo leczenia dzieci w uzdrowisku, zgodnie z Rozp. Min. Spr. Wewn. Dep. V Służby Zdrowia z dnia 24 maja 1928 r. Nr. Z. O. 2175/28, na r-k Skarbu Państwa. Przy uzyskaniu skierowania do nas przez lekarza powiatowego, Skarb Państwa opłaca 75%, rodzice 25%, płatne co miesiąc zgóry. Bez karty skierowania lekarza urzędowego (powiatowego) dzieci przywozić nie należy.

V. **Zgłaszanie dzieci na kolonje:** z podaniem ilości dzieci, płci, wieku, rodzaju schorzenia i terminu leczenia, winno być uskutecznione jaknajwcześniej, przed 1-szym maja, dla ścisłego ustalenia ilości dzieci i terminów przyjazdu. — Ustalenie terminów przyjazdów dzieci uskutecznia Kolonja, zawiadamiając zgłaszających się, na który dzień należy przywieźć dziecko do Kielc, lub do Buska-Źdroju.

Terminy te są bezwzględnie obowiązujące.

Dojazd do st. Kielce, skąd samochodami komunikacyjnymi do Buska-Źdroju, na Górkę.

Przywozy dzieci z Kielc na Górkę przy większych partjach uskutecznia Kolonja samochodami, za przystępną opłatą.

Zwraca się uwagę, że dzieci, zwłaszcza w wieku przedszkolnym, należy kierować przede wszystkim na miesiące wiosenne od 1 maja, gdyż później, a specjalnie w lipcu i sierpniu, ilość zgłoszeń przekracza posiadaną ilość miejsc.

Dzieci bez uprzedniego ustalenia terminu przyjazdu przysyłać bezwzględnie nie można.

VI. Zaświadczenie, metryki, ubranie: Dziecko winno przywieźć ze sobą:

1) metrykę urodzenia, lub równoznaczny dowód urzędowy — obowiązkowo;

2) zaświadczenie lekarskie, że dziecko, ani jego najbliższe otoczenie nie przechodziło w okresie ostatnich 3-ch tygodni żadnej choroby zakaźnej (bezwzględnie obowiązujące, na mocy zarządzenia Min. Pr. i Op. Społ. z 20. I. 1928 r. Nr. 388 G. U. U. i Min. Spr. Wewn. z 7. II. 1928 r. Nr. 412 (1928 r.);

3) rozpoznanie lekarskie, kwalifikujące dziecko do Buska-Zdroju, wraz z opisem choroby, zdjęciami roentgenowskimi i t. p. (obowiązujące);

4) ubranie i bieliznę, a mianowicie:

a) 2 zmiany bielizny,

b) 1 ubranko letnie,

c) majteczki kąpielowe (pożądane płócienne, 2 pary),

d) trepki,

e) chusteczki do nosa,

f) grzebień, szczoteczkę do zębów.

Niezbędnem jest, aby każde dziecko miało spis przedmiotów i rzeczy. Pożądanem jest, aby wszystkie rzeczy były znaczone.

Na skutek rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 15 marca 1934 r. Nr. I. Pol. 286/34 przypomina się komunikat, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum w Nr. 3, poz. 44 z roku 1933, w sprawie zalecenia wystawy szkiców i akwarel oraz odczytów krajoznawczych p. Stanisława Błońskiego, przyczem: wyjaśnia się, że udział młodzieży szkolnej w powyższych wystawach czy odczytach winien mieć charakter najzupełniej dobrowolny.

Sprawy tej nie należy podciągać pod sprawę składek ofiarodawczych na różne cele.

Wyszedł z druku Nr. 1 (17) kwartalnika „Zrąb“ (Zrąb, czasopismo kwartalne, wydawnictwo Towarzystwa Kultury i Oświaty, Warszawa, Al. Róż 2. Tom 17. Rok V.), jedyne w Polsce czasopismo omawiającego — na szerokim podłożu psychologicznym i społecznym — zagadnienia wychowania obywatelsko-państwowego.

W kilku ostatnich N-rach kwartalnika „Zrąb“ omawiane były przedewszystkiem wszelkie sprawy związane z ostatnimi reformami w dziedzinie szkolnictwa.

Nr. 1 (17) zawiera artykuł prof. Juliusza Kleina — W sprawie utworzenia Rady Naukowej, w którym autor podkreśla pełne zrozumienie Rządu polskiego dla roli piśmiennictwa — dające w efekcie stworzenie Akademii Literatury — dowodzi konieczności zorganizowania polskiej twórczości naukowej i daje zarys projektu organizacyjnego Najwyższej Rady Naukowej — instytucji ogólnokulturalnej. Prof. Tadeusz Wałek Czerniecki w artykule „Projekt Statutu Instytutu Polski“ daje projekt statutu dla instytucji tego typu, oparty jednak na odmiennych zasadach. Artykuł prof. Zygmunta Czernego — „Ogólne problemy reformy studjów wyższych w Polsce“ jest ważkim argumentem, dowodzącym żywotnej potrzeby stworzenia instytucji typu projektowanej Najwyższej Rady Naukowej. Dr. M. Allthauer w artykule — „Język polski w szkole ży-

dowskiej" porusza sprawę wydania specjalnych podręczników języka polskiego dla szkół mniejszościowych w Polsce. Problemy związane z wizytacją w szkołach, omawiają w artykułach dyskusyjnych Helena Witkowska „Z doświadczeń instruktorki nauki obywatelskiej”, Jerzy Ostrowski „Inicjatywne formy pracy wizytatora”, Tadeusz Bornholtz „W sprawie wizytacji”, Helena Leleszówna w artykule „O teoretyczne podstawy wychowania państwowego” analizuje i podkreśla momenty mogące nasunąć pewne trudności praktykom — w pracach prof. St. Bystronia — „Wychowanie państwowe” i Dr. K. Sośnickiego „Podstawy wychowania państwowego”. Zamyka numer artykuł Dr. K. Sośnickiego — „Prostowanie Interpretacji”.

W peticie 1 (17) N-ru kwartalnika „Zręb” znajdujemy omówienia książek z zakresu psychologii, socjologii, podręczników szkolnych (dla klas zreformowanych szkoły powszechnej i gimnazjum, wydawnictw naukowych dla nauczycieli i młodzieży szkolnej. Wreszcie sprawozdania prasy pedagogicznej polskiej i zagranicznej, oraz kronikę.

Całość N-ru pozostawia wrażenie poważnej pracy świadomych swego celu ludzi. Czasopismo winno się znajdować nie tylko w każdej bibliotece szkolnej, lecz każdego poszczególnego nauczyciela, który znajdzie w niem wiele materiału do przemyślenia i przedyskutowania.

Warunki prenumeraty, począwszy od N-ru 1 (17), zostały znacznie obniżone.

W związku z pismem Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 19 stycznia b. r. Nr. I. Pr. 4002/33, polecającem książkę „Piętnaście lat Państwa Polskiego. Praca zbiorowa. Słowo wstępne p. Premjera Janusza Jędrzejewicza. Warszawa, 1933”, do użytku szkolnego oraz do bibliotek szkolnych dla nauczycieli oraz uczniów szkół wszelkich typów, — komunikuje się, że wymieniona książka jest do nabycia w cenie zł 0.80 wprost w Powszechnym Uniwersytecie Korespondencyjnym, Warszawa, Al. Róż Nr. 2. Przy nabyciu większej ilości egzemplarzy rabat od 10—20%.

Wydawnictwo „Polska Wyzwolona”, opracowane przez zespół redakcyjny pod przewodnictwem p. Senatora Stefana Perzyńskiego w sposób przejrzysty i dostępny, ilustruje dokładnie całokształt zagadnień życia państwowego w ciągu 15 lat istnienia Niepodległego Państwa Polskiego i z tego też względu stanowi doniosły dokument historyczny, będący cennym nabytkiem dla każdej biblioteki szkolnej.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Realizacja nauczania powszechnego w Okręgu Szkolnym Krakowskim.

Jak w całej Rzeczypospolitej Polskiej, tak i w Okręgu Szkolnym Krakowskim ostatnie lata dla szkolnictwa powszechnego są bardzo ciężkie. Liczba dzieci w wieku szkolnym od kilku lat szybko wzrasta, do szkół przybywa z każdym rokiem coraz więcej uczniów, natomiast ilość szkół zwiększa się minimalnie, a liczba nauczycieli musiała być nawet zmniejszona.

Do roku 1929 przychodziły do szkoły roczniki dzieci z czasów wojen-

nych. Roczniki te były mniej liczne, niż po 1929 roku, nie wzrastały z roku na rok, lecz nawet nieznacznie się zmniejszały. Ten stan rzeczy pozwolił władzom szkolnym czynić wysiłki w kierunku objęcia obowiązkiem szkolnym wszystkich dzieci w wieku szkolnym. To zagadnienie dało się rozwiązać dość dobrze, gdyż w 1929 roku uczniowie szkół powszechnych w stosunku do dzieci w wieku szkolnym stanowili w Polsce 95.2%. W 1923 roku ten stan wynosił tylko 68.9%. Z tego wynika, że stan realizacji powszechności nauczania w latach od 1923 do 1929, t. j. w ciągu 6 lat, wzrósł o 26.3% i doszedł do dość wysokiego poziomu, bo był już bliski 100%. Takiemu rozwojowi powszechności nauczania sprzyjało to, że liczba dzieci w wieku szkolnym nie wzrastała, a powiększające się środki pieniężne na szkolnictwo powszechne i dodatkowe etaty nauczycielskie pozwalały powiększać z roku na rok liczbę uczniów w szkołach.

Rok szkolny 1929/30 był sygnałem dla szkolnictwa powszechnego, że nadchodzą wielkie trudności do pokonania. Do szkoły przyszedł rocznik 1922, a w województwie krakowskim częściowo i 1923. Ten rocznik był znacznie większy w porównaniu z poprzednimi i zmusił do powiększenia oddziałów pierwszych w szkołach. Nieznaczna liczba dodatkowych etatów, jaka przybyła w tym roku, musiała być przeznaczona na objęcie obowiązkiem szkolnym nowowstępującego rocznika. Nie mogło być już mowy w 1929/30 roku szkolnym o powiększeniu % powszechności nauczania, przeciwnie — % ten nawet się obniżył, bo z 95.2 spadł na 92.3. Rok szkolny 1930/31 przyniósł dalszy wzrost dzieci w wieku szkolnym, nieznaczną liczbę dodatkowych etatów (w okręgu szkolnym krakowskim przybyło 314 etatów) i obniżenie % powszechności nauczania. W całej Rzeczypospolitej Polskiej procent ten w 1930/31 roku szkolnym obniżył się do 90.8, w okręgu szkolnym krakowskim był nieznacznie wyższy.

Lata 1929/30—1930/31 nie sprawiały jeszcze większych trudności w realizacji powszechnego nauczania. Wchodzące w tych latach nowe roczniki szkolne, choć były bardzo liczne, jednak wpływały na powiększenie liczby oddziałów najniższych (I i II) o niskim wymiarze godzin tygodniowych i dlatego niewielka liczba dodatkowych etatów nauczycielskich prawie w zupełności zaspokajała narastające potrzeby.

Do roku 1931 trudności w realizacji powszechnego nauczania w związku z przyrostem dzieci w wieku szkolnym rozwiązywano przez dodawanie nowych etatów nauczycielskich. W okręgu szkolnym krakowskim liczba etatów nauczycielskich w publicznych szkołach powszechnych wynosiła w 1925/26 roku szkolnym 11478, a w 1930/31 r. szkolnym wzrosła do 12482 etatów nauczycielskich.

Rok 1931 przyniósł nieoczekiwane zmiany w zasadach realizacji powszechności nauczania. Nowy rocznik, wchodzący do obowiązku szkolne-

go, był tak liczny, jak takiż rocznik z roku ubiegłego. Znacznemu powiększeniu ulegała liczba oddziałów III-cich o wymiarze 28 godzin tygodniowo. Do obsady tych oddziałów nauczycielami potrzebne były nowe etaty. Zamiast otrzymania dodatkowych etatów, okręg szkolny krakowski ze względu na konieczności restrykcyjne budżetu Państwa musiał oddać 414 etatów nauczycielskich, czyli zmniejszył swój stan posiadania etatów nauczycielskich w szkolnictwie powszechnem do liczby 12.068.

Wobec faktu zmniejszenia liczby etatów nauczycielskich powstało przed organizatorami szkolnictwa powszechnego w okręgu zagadnienie, jakimi iść drogami, by nie obniżyć stopnia realizacji powszechności nauczania oraz poziomu wychowania i nauczania w szkołach powszechnych.

Ustalono zasady:

1) utrzymać, a w miarę możliwości, podnieść stopień powszechności nauczania;

2) dążyć do podniesienia poziomu wychowania i nauki w szkołach przez usprawnienie organizacji pracy w szkołach.

Pierwsza zasada była realizowana: a) przez zwiększenie liczby i rozmiarów izb szkolnych oraz pomieszczeń w tych izbach większej liczby uczniów; b) przez przesunięcie etatów nauczycielskich ze szkół o małym obciążeniu uczniami do szkół o nadmiernym obciążeniu; c) przez odstąpienie w koniecznych wypadkach od normalnego wymiaru godzin nauczania w oddziałach, szczególnie tam, gdzie zachodziła potrzeba dodania etatu nauczycielskiego, a dodanie etatu było niemożliwe. Konieczna redukcja godzin nauczania była oparta na zasadach ustalonych przez naczelne władze szkolne.

Do podniesienia poziomu wychowania i nauki, pomimo zwiększenia uczniów w oddziałach, zmierzano przez ograniczanie pracy nauczycieli i kierowników szkół przy pomocy odpowiednich kursów i konferencyj oraz porad i wskazówek w czasie wakacyj szkół. W tej dziedzinie odgrywa dużą rolę chętny stosunek nauczycielstwa szkół powszechnych do samokształcenia, wielka wytrwałość w pokonywaniu trudności w pracy szkolnej oraz właściwa postawa wobec nowych zadań szkoły powszechnej.

Rok szkolny 1931/32, 1932/33 i 1933/34 — to lata wielkich trudności w szkolnictwie powszechnem w okręgu szkolnym krakowskim, jak i w całej Polsce. Liczba uczniów stale wzrastała, liczba oddziałów w szkołach stawała się co rok większa, a liczby nauczycieli nie można było powiększyć. Okres ten dał wielkie korzyści, bo nauczył nauczycielstwo i innych pracowników szkolnych pracować w ciężkich warunkach i osiągać rezultaty.

Obraz wysiłków ostatnich 3-ech lat okręgu szkolnego krakowskiego w dziedzinie realizacji powszechnego nauczania dają niżej podane zestawienia liczbowe.

1. Stan powszechności nauczania w latach 1931/32—1933/34.

a) Dzieci w wieku szkolnym w okręgu:

w 1931/32 r. — 810204 dzieci

w 1932/33 r. — 840946 dzieci, przyrost 30.742 dz., około 4%,

w 1933/34 r. — 853268 dzieci, przyrost 12.322 dz., około 1½%.

Wzrost dzieci w wieku szkolnym w ostatnim roku znacznie się zmniejszył na skutek właściwej interpretacji § 3 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30 maja 1933 r. w sprawie stosowania 6-letniego obowiązku szkolnego na terenie województwa krakowskiego.

b) Liczba dzieci w wieku szkolnym w okręgu, które nie spełniały obowiązku szkolnego:

w 1931/32 r. — 25.276 dzieci,

w 1932/33 r. — 17.672 dzieci,

w 1933/34 r. — 13.120 dzieci.

c) Odroczone obowiązki szkolne:

w 1931/32 r. — brak danych,

w 1932/33 r. — 9.030 dzieci,

w 1933/34 r. — 9.438 dzieci, w tem 2.604 dzieci z powodu utrudnionego dostępu do szkoły.

d) Zwolniono od obowiązku szkolnego:

w 1931/32 r. — 18.282 dzieci,

w 1932/33 r. — 9.401 dzieci,

w 1933/34 r. — 10.323 dzieci.

e) Liczba dzieci spełniających obowiązki szkolne:

W roku szkolnym	w publ. szkołach powszechnych	w innych szkołach i w domu	Razem
1931/32	734.195 dzieci	23.272 dzieci	757.467 dzieci
1932/33	780.778 „	21.863 „	802.641 „
1933/34	803.204 „	17.184 „	820.388 „

f) Stopień realizacji powszechnego nauczania wynosił w Okręgu:

w 1931/32 r. — 92%,

w 1932/33 r. — 95%,

w 1933/34 r. — 96%.

W Rzeczypospolitej Polskiej (bez Śląska) stopień realizacji powszechnego nauczania wynosi w 1933/34 roku szkolnym 90%.

2. Etaty nauczycielskie i liczba uczniów w publicznych szkołach powszechnych w Okręgu:

a) ogólna liczba etatów i uczniów w publicznych szkołach powszechnych w okręgu:

w 1931/32 r. — 12.068 etatów i 755.248 uczniów,
 w 1932/33 r. — 12.068 etatów i 798.320 uczniów,
 w 1933/34 r. — 12.068 etatów i 813.633 uczniów.

b) Na 1 nauczyciela przypadało uczniów:

w 1931/32 r. — 62.5 uczniów,
 w 1932/33 r. — 65.5 uczniów,
 w 1933/34 r. — 67 uczniów.

c) Przydział etatów nauczycielskich na województwa:

	kieleckie	krakowskie
w 1931/32 r. —	6.376 etatów	5.692 etatów
w 1932/33 r. —	6.542 etatów	5.526 etatów
w 1933/34 r. —	6.636 etatów	5.432 etatów

d) W latach 1931/32—1933/34 województwo krakowskie straciło 260 etatów nauczycielskich, a województwo kieleckie tę liczbę etatów zyskało.

e) W 1933/34 przypada uczniów na 1 nauczyciela:

w województwie kieleckim — 74 uczniów,
 w województwie krakowskim — 60 uczniów.

3. Stan izb szkolnych w Okręgu:

a) Liczba izb lekcyjnych:

Rok szkolny	Województwo	Liczby izb lekcyjnych							Ogólna powierzchnia izb w m ²	Przybyło powierzchni w m ²
		Ogółem	W budynkach		o powierzchni podłogi w m ²					
			wła-snych	wynają-tych	Poni-żej 24 m ²	24—30 m ²	30—40 m ²	40—50 m ² i wyżej		
1931/32	krakowskie . . .	5.007	4.213	794	392	539	791	3.530	232.338	—
	kieleckie . . .	5.769	2.450	3.319	555	1.293	1.619	2.255	229.264	—
	Razem . . .	10.776	6.663	4.113	947	1.832	2.410	5.785	461.602	—
1932/33	krakowskie . . .	5.081	4.314	767	138	366	866	3.711	234.350	2.012
	kieleckie . . .	5.849	2.588	3.261	68	695	2.187	2.899	254.802	25.538
	Razem . . .	10.930	6.902	4.028	206	1.061	3.053	6.610	489.152	27.550
1933/34	krakowskie . . .	5.030	4.334	696	79	292	856	3.803	235.046	696
	kieleckie . . .	5.900	2.603	3.297	45	464	2.237	3.153	262.130	7.328
	Razem . . .	10.930	6.937	3.993	124	756	3.093	6.956	497.176	8.024
Ogółem w latach 1932/33 — 1933/34 przybyło w Okręgu									35.574 m ²	
W tem w wojew. krakowskim									2.708 m ²	
„ „ kieleckim									32.866 m ²	

b) Na 1 ucznia przypadało:

w 1931/32 r. — 0.61 m² powierzchni podłogi

w 1932/33 r. — 0.61 m² „ „

w 1933/34 r. — 0.61 m² „ „

Stan ten jest niezadowalający i wymaga polepszenia.

c) Wbieżącym i następnych latach szkolnych powiększenie izb szkolnych trzeba realizować w drodze dalszej wymiany izb nieodpowiednich, a przede wszystkim przez budownictwo szkolne.

4. Wyniki nauczania w liczbach:

a) Uczniowie w szkołach w wieku pozaszkolnym:

w 1931/32 r. — 21.053 uczniów,

w 1932/33 r. — 21.204 uczniów,

w 1933/34 r. — 22.488 uczniów.

b) Uczniowie drugorocznicy w publ. szkołach powszechnych:

w 1932/33 r. — 138.308,

w 1933/34 r. — 114.294.

c) Drugorocznicy uczniowie w procentach:

w 1932/33 r. — 17%,

w 1933/34 r. — 14%.

W poprzednich latach % drugorocznych przekraczał liczbę 20.

5. Potrzeby w latach najbliższych:

a) Liczba dzieci z roczników 1920—1926 według spisu z 9. XII. 1931 r. oraz według stanu, jaki jest w szkołach w 1933/34 r. szk. w Okręgu:

	1926 roczn.	1925 roczn.	1924 roczn.	1923 roczn.	1922 roczn.	1921 roczn.	1920 roczn.
Według spisu z 9. XII. 1931	130.423	140.762	130.769	130.608	124.343	111.205	109.730
Znajduje się w szkołach	121.903	137.121	128.571	128.191	118.441	94.582	67.743

b) W 1934/35 r. szk. wejdzie do szkoły 1927 rocznik w liczbie 130.358 dz.; w 1935/36 r. szk. wejdzie do szkoły 1928 rocznik w liczbie 132.950 dzieci.

Z powyższych zestawień liczbowych wynika:

a) pomimo wzrostu dzieci w wieku szkolnym w Okręgu, liczba dzieci znajdujących się poza szkołą corocznie się zmniejszała;

b) znacznie wzrastała z roku na rok liczba dzieci w wieku szkolnym w publicznych szkołach powszechnych, natomiast malała liczba tych dzieci w innych szkołach;

c) stan realizacji powszechności nauczania pomimo znacznego przyrostu dzieci i niepowiększania liczby etatów z roku na rok się powiększał i w 1933/34 r. szk. wynosi 96%;

d) powierzchnia izb (podłogi) wzrosła w Okręgu o 35.574 m², duży wy-

nik w tej dziedzinie osiągnęło województwo kieleckie — 32.866 m², natomiast mały wynik województwo krakowskie — 2.708 m²;

- e) przesunięto 260 etatów z województwa krakowskiego do kieleckiego, by choć częściowo zapobiec nadmiernemu obciążeniu nauczycieli w kieleckiem uczniami.

Są to dodatnie posunięcia w dziedzinie realizacji powszechności nauczania. Ujemnym zjawiskiem w tej dziedzinie jest zwiększanie się obciążenia nauczyciela uczniami. Szczególnie nadmierne obciążenie jest w województwie kieleckiem.

Nowy rok szkolny zbliża się do organizatorów szkolnictwa powszechnego i nauczycielstwa ze znacznymi trudnościami: dalszy przyrost dzieci w wieku szkolnym, brak odpowiednich izb, brak dostatecznej liczby etatów. Te trudności nie są już tak straszne, jak w latach ubiegłych. Władze szkolne i nauczycielstwo umie z nimi walczyć. Ostatnie zarządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie organizacji roku szkolnego 1934/35 ułatwią pokonanie tych trudności.

Do organizacji nowego roku szkolnego, a następnie do pracy szkolnej musimy iść z hasłem: „nie odstępimy od dotychczasowego stopnia realizacji powszechności nauczania, podnosząc w dalszym ciągu poziom szkół według wskazań nowego ustroju szkolnego i nowych programów“.

W. Kabaciński.

Prenumerata roczna zł 6, półroczna zł 3. — Numer pojedynczy 50 groszy.
Ceny ogłoszeń: Cała strona 120 zł, pół strony 60 zł, ćwierć strony 30 zł.
Konto w P. K. O. Nr. 402.001.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Odbito w drukarni „Czasu“ w Krakowie, ul. św. Tomasza 32.